

ТИМЧАСОВА ОПІКА
НАД
НЕПОВНОЛІТНЬОЮ
ДИТИНОЮ
З УКРАЇНИ

ПОСІБНИК ДЛЯ ОПІКУНІВ

2023

Irina Covtiuh
Yuliya Khomyn
Anna Strama

**Тимчасова опіка над
неповнолітньою дитиною з України**

Посібник для опікунів

**Irina Covtiuh
Yuliya Khomyn
Anna Strama**

Краків, квітень 2023

Зміст

1. Тимчасовий захист - що це?	4
2. Дитина - хто це?	5
3. Тимчасова опіка - що це?	7
4. Тимчасва опіка над дітьми з України	7
5. Документи для дітей з України, передбачені українським законодавством	9
5.1. Свідоцтво про народження громадянина України	9
5.2. Паспорт громадянина України	10
5.3. Закордонний паспорт - паспорт громадянина України для виїзду за кордон	11
5.4. Продовження терміну дії закордонного паспорта громадянина України	11
5.5. Внесення відомостей про дітей до закордонних паспортів батьків - громадян України	12
6. Хто може стати тимчасовим опікуном?	12
7. Як можна стати тимчасовим опікуном?	13
8. Основні правила встановлення тимчасової опіки	14
9. Які обов'язки має тимчасовий опікун?	15
10. Шкільний обов'язок дітей з України	17
11. Медична і психологічна допомога	20
12. Відсутність контакту з родиною з України	21
13. Які пільги доступні для тимчасових опікунів і як їх отримати ?	22
13.1. Допомога 500 плюс (ZUS)	22
13.2. Програма "Добрий старт" - 300 злотих для дітей, які починають навчальний рік (ZUS)	22
13.3. Сімейна допомога	22
13.4. Доплата на початок навчального року - 100 злотих	22
13.5. Одноразова допомога 300 злотих для осіб з України (MOPS)	23
14. Нагляд Міського Центру Соціальної Допомоги за здійсненням тимчасової опіки над дитиною	23
15. Де шукати допомогу дитині з України?	24
16. Алгоритм дій для опікуна	26
17. Додатки - Заява про призначення тимчасового опікуна	27

1. Тимчасовий захист - що це?

Тимчасовий захист — це форма міжнародного захисту, яка надається відповідно до принципів, викладених у Директиві Ради 2001/55/ЄС від 20 липня 2001 року про мінімальні стандарти надання тимчасового захисту у разі масового припливу переміщених осіб та про заходи сприяння балансу зусиль між державами-членами щодо прийняття таких осіб з його наслідками, а також положення Глави 3 Закону від 13 червня 2003 року про надання захисту іноземцям на території Республіки Польща.

Тимчасовий захист також був поширений на осіб, які покинули територію України через війну та прибули до Польщі в період з 24 лютого 2022 року. Тимчасовий захист у Польщі встановлюється на підставі двох законів. Власне Закон «Про надання допомоги громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом в Україні» (так званий спецзакон) поширюється на дві категорії осіб:

- Громадяни України та їхнє подружжя (навіть якщо вони не мають українського громадянства), які прибули до Польщі в період з 24 лютого 2022 року або після цієї дати та мають намір залишитися в Польщі.
- Громадяни України з Картою Поляка та члени їхньої найближчої родини (навіть якщо вони не мають українського громадянства), які прибули до Польщі в період з 24 лютого 2022 року або пізніше та мають намір залишитися в Польщі.

Джерело інформації: Закон від 12 березня 2022 року про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї держави.

Іноземці, які залишили Україну у зв'язку з воєнними діями і на яких не поширюється дія закону про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї держави, але належать до категорії переміщених осіб, зазначених у ст. 2(1) і (2) Виконавчого рішення Ради ЄС про наявність масового припливу переміщених осіб з України, можуть скористатися тимчасовим захистом відповідно до Закону про надання захисту іноземцям на території Республіки Польща.

Закон застосовується до:

- осіб без громадянства або громадян третіх країн, крім України, які можуть довести, що вони легально проживали в Україні до 24 лютого 2022 року на підставі дійсної посвідки на постійне місце проживання, виданої відповідно до законодавства України і не можуть безпечно повернутися в країну або регіон походження.
- осіб без громадянства або громадян третіх країн, крім України (та членів їх сімей), які користувалися міжнародним захистом або еквівалентним національним захистом в Україні до 24 лютого 2022 року.

Членом сім'ї може бути особа, сім'я якої до 24 лютого 2022 року вже перебувала та проживала в Україні:

- чоловік/дружина
- неповнолітні та неодружені діти або діти одного з подружжя, незалежно від того чи були народжені у шлюбі чи поза шлюбом, та чи були усиновлені.
- інші близькі родичі, які проживали разом однією сім'єю на момент виникнення обставин, що призвели до масового припливу переміщених осіб, які на той час повністю або частково перебували на утриманні вищезазначених осіб.

Відповідно до положень Директиви, країни ЄС зобов'язані надавати особам із зазначених вище груп:

- доступ до житла
- доступ до ринку праці
- допомогу у сфері соціальної допомоги
- медичну допомогу
- психологічну допомогу
- забезпечувати над неповнолітніми дітьми без супроводу, які користуються тимчасовим захистом, встановлення опіки у судовому порядку за місцем проживання неповнолітнього.

Джерело інформації: офіційний сайт <https://www.gov.pl/web/ochrona/dla-kogo>

2. Дитина - хто це?

Відповідно до Конвенції про права дитини, дитиною вважається особа віком до вісімнадцяти років, якщо відповідно до законодавства, що застосовується до дитини, повноліття не було досягнуто раніше. У польському законодавстві визначення дитини

міститься в Цивільному кодексі, згідно з яким повнолітньою вважається особа, якій виповнилося 18 років. Подібне визначення дитини містить і Сімейний кодекс України, в якому зазначено, що дитиною є особа, яка не досягла повноліття.

Як правило, вихованням дитини займаються батьки. Якщо жоден із батьків не має батьківських прав або батьки невідомі, то в такому разі законний представник призначається рішенням Суду з питань опіки та піклування відповідно до національного законодавства місця проживання дитини.

Відповідно до статті 2 пункту f Директиви Ради 2001/55/ЄС від 20 липня 2001 року «неповнолітніми особами без опіки» вважаються громадяни третіх країн або особи без громадянства віком до 18 років, які прибувають на територію держав-членів ЄС без супроводу дорослих осіб, які несуть відповідальність за них у юридичному значенні чи по факту, та залишаються на цій території, доки вони не будуть взяті під опіку вищезгаданих осіб, або також неповнолітні особи, які залишилися без опіки після прибуття на територію держав-членів ЄС.

Крім того, відповідно до ст. 16 Директиви, держави-члени якнайшвидше вживають заходів для забезпечення необхідного захисту неповнолітніх осіб без супроводу, які користуються тимчасовим захистом під наглядом опікуна або, у разі необхідності, представника організації, відповідальної за опіку та захист неповнолітніх, або інших відповідних представників.

Протягом періоду тимчасового захисту держави-члени забезпечують розміщення неповнолітніх осіб без супроводу:

- з дорослими родичами;
- у прийомній сім'ї;
- у спеціально пристосованих центрах для прийому неповнолітніх або в інших місцях, пристосованих для перебування неповнолітніх;
- під опікою особи, яка доглядала за дитиною під час виїзду неповнолітнього з країни.

Держави-члени повинні вжити необхідних заходів, щоб дозволити дітям залишатися в таких місцях. Згода повнолітньої особи або зацікавлених осіб повинна бути встановлена державами-членами. Думка дитини враховуються з урахуванням її віку та зрілості.

3. Тимчасова опіка - що це?

Відповідно до ст. 25 Закону про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї держави створено інститут тимчасової опіки. Тимчасова опіка дозволяє врегулювати становище дітей з України, які законно прибули на територію Республіки Польща починаючи з 24 лютого 2022 року без супроводу дорослих (батьків або законних опікунів), які відповідальні за них згідно з чинним законодавством Республіки Польщі. Відповідно до ст. 25 Закону, представляти інтереси дитини, а також здійснювати опіку над неповнолітнім та його майном уповноважений тимчасовий опікун.

Тимчасовий опікун встановлюється Судом з питань опіки та піклування за місцем проживання дитини. Для винесення такого рішення кандидату в опікуни необхідно звернутися до суду з відповідною заявою. Процедура може бути розпочата самим органом. Як правило, суд допитує кандидата в опікуни у судовому засіданні, а в особливих випадках справа може бути розглянута в закритому засіданні. Рішення суду про встановлення тимчасової опіки ухвалюється невідкладно, але не пізніше 3 днів з дня надходження заяви або отримання інформації про необхідність встановлення опіки. Судові витрати по провадженню за ст. 25 Закону стягується з Державного казначейства, а заявник звільняється від усіх зборів.

Рішення суду про призначення тимчасового опікуна неповнолітній особі з України є безтерміновим, діє лише на території Польщі, не позбавляє та не обмежує батьківських прав батьків чи законного опікуна в Україні. З моменту перетину батьком/матір'ю або законним опікуном кордону в напрямку Республіки Польща рішення стає неактуальним у зв'язку з автоматичним переходом батьківських прав на батьків або законного опікуна як осіб, відповідальних за дитину відповідно до чинного законодавства Польщі.

4. Тимчасва опіка над дітьми з України

Відповідно до Закону про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї країни, перебування кожного громадянина України, включно з дітьми без супроводу батьків, вважається легальним протягом 18 місяців, якщо особа легально в'їхала на територію Польщі починаючи з 24 лютого 2022 року у зв'язку з воєнними діями та заявляє про намір залишитися в Польщі.

Дитина, яка приїхала до Польщі без опікуна, повинна бути представлена тимчасовим опікуном. В протилежному разі, потрібно негайно подати заяву до суду про призначення тимчасового опікуна.

Для легалізації перебування дитини необхідно подати заяву на отримання номера PESEL UKR протягом 30 днів після прибуття дитини на територію Республіки Польща. Якщо на момент набрання чинності Закону від 13 січня 2023 року про внесення змін до Закону про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї країни та деяких інших актів хтось уже перебував у Польщі і не має номера PESEL UKR, то він повинен був подати заяву протягом 30 днів з дня набрання чинності Закону*.

*Закон від 13 січня 2023 року набрав чинності 28 січня 2023 року.

Заяву про отримання номера PESEL UKR подає громадянин України особисто за місцезнаходження виконавчого органу гміни протягом 30 днів з дня прибуття на територію Республіки Польща. Заява подається в письмовій формі та підписується власноручно заявником. Заява заповнюється самим заявником або працівником виконавчого органу гміни на підставі даних, наданих заявником. Якщо особа за станом здоров'я чи у зв'язку з інвалідністю не може подати заяву особисто за місцем знаходження виконавчого органу гміни, цей орган повинен забезпечити можливість подання заяви за місцем проживання особи.

Від імені неповнолітньої особи без опіки, яка має намір отримати номер PESEL, заяву подає один із батьків, опікун, піклувальник, тимчасовий опікун, призначений судом з питань опіки або піклування, або особа, яка фактично здійснює опіку над дитиною. Якщо заява подається на дитину віком до 12 років, дитина може бути відсутня під час подачі заяви, за винятком ситуації, коли особу дитини необхідно встановити за допомогою усної декларації.

До заяви необхідно додати фотокартку дитини відповідного формату (35 x 45 мм). Існує можливість зробити фото на місці у виконавчому органі гміни.

При оформленні номера PESEL для дитини, необхідно принести в орган гміни всі документи, які дитина має з собою. Особу дитини можна підтвердити на підставі:

паспорта, Карти поляка або іншого документа з фото, що посвідчує особу, а також на підставі свідоцтва про народження.

У разі неможливості отримання вищевказаних документів особа повинна буде подати заяву щодо персональних даних дитини, під страхом притягнення до кримінальної відповідальності за неправдиве декларування інформації.

Окрім документів дитини, особа, яка звертається за номером PESEL від імені дитини, має принести до органу документи, що підтверджують її право представляти дитину (призначення особи опікуном, свідоцтво про народження дитини).

5. Документи для дітей з України, передбачені українським законодавством

Особам з України, які приїхали до Польщі у зв'язку зі збройним конфліктом в Україні, часом потрібно отримати або продовжити термін дії власних документів. Неповнолітня особа не має повної дієздатності, тому, під час оформлення документів її має супроводжувати особа, уповноважена представляти дитину. За законодавством України такою особою є один із батьків або законний опікун. До кола уповноважених осіб, однак, не входить тимчасовий опікун, призначений згідно з польським законодавством (ст. 25 Закону про допомогу громадянам України). Незважаючи на це, варто знати, в якому віці і на яких умовах неповнолітня особа з України може отримати документи.

Нижче перераховані найважливіші документи для дітей з України:

5.1. Свідоцтво про народження громадянина України

Перший документ дитини – свідоцтво про народження. Для його отримання необхідно зареєструвати народження дитини. Державна реєстрація народження дитини проводиться з одночасним визначенням її походження та присвоєнням їй прізвища, власного імені та по батькові (ім'я батька). Батьківство дитини визначається відповідно до Сімейного кодексу України.

Відповідно до положень Сімейного кодексу України та Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» народження дитини реєструється протягом одного

місяця від дня народження, а у разі народження мертвої дитини — не пізніше трьох днів.

У разі не звернення батьків до органів РАЦС у встановлений термін, реєстрація дитини здійснюється відповідно до ст. 13 Закону України про державну реєстрацію актів цивільного стану. Цією статтею визначено, що державна реєстрація народження дитини, яка досягла одного року, проводиться органом реєстрації актів цивільного стану за місцем проживання дитини за заявою батьків або інших заінтересованих осіб за наявності документів, що підтверджують народження дитини та перебування дитини під наглядом закладу охорони здоров'я та довідки з місця проживання дитини. Щоб запобігти ситуації подвійної реєстрації, органи РАЦСу перевіряють, чи народження дитини не було зареєстровано раніше. У разі відсутності документів, що підтверджують народження дитини, державна реєстрація народження дитини проводиться на підставі рішення суду про встановлення факту народження.

Якщо дитина досягла 16 років, державна реєстрація її народження може бути проведена за її особистою заявою з пред'явленням паспорта.

Реєстрація народження дитини, батьки якої проживають або тимчасово перебувають за кордоном, можлива шляхом звернення до дипломатичних представництв чи консульських установ України.

5.2. Паспорт громадянина України

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 302, кожний громадянин України, який досяг 14-річного віку, зобов'язаний отримати паспорт громадянина України (далі – внутрішній паспорт).

Термін дії внутрішнього паспорта залежить від віку людини: особа до досягнення повноліття отримує паспорт із терміном дії на 4 роки, повнолітня особа – на 10 років.

Кабінет Міністрів України прийняв постанову від 10 червня 2022 року № 678, якою був затверджений проект оформлення громадянами України, які проживають за кордоном, внутрішнього та закордонного паспортів. Проектом передбачено, що прийом документів для оформлення внутрішніх та закордонних паспортів громадян України, які проживають за межами України, здійснюватиметься відокремленими підрозділами державного підприємства "Документ", розташованими за межами України, що належать до сфери управління ДМС України.

Громадяни України можуть оформити одночасно внутрішній та закордонний паспорт в ДП «Документ». Послугою можуть скористатися особи віком від 14 років.

5.3. Закордонний паспорт - паспорт громадянина України для виїзду за кордон

Закордонний паспорт громадянина України є документом, що посвідчує особу та громадянство, та дає право на виїзд та в'їзд в Україну.

Батьки, які проживають за межами України, можуть оформити закордонний паспорт для неповнолітньої дитини в державному підприємстві «Документ», розташованому за межами України.

При реєстрації та оформленні документів дитина повинна бути в супроводі одного з батьків або законного представника. З 12 років присутність дитини обов'язкова.

5.4. Продовження терміну дії закордонного паспорта громадянина України

У зв'язку з неможливістю оформлення закордонних паспортів у більшості регіонах України внаслідок воєнних дій в Україні, термін дії закордонного паспорта може бути продовжено.

Для продовження терміну дії закордонного паспорта необхідно особисто звернутися до Консульської установи за кордоном та подати необхідні документи.

Заява про продовження терміну дії закордонного паспорта подається не раніше ніж за 2 місяці до закінчення терміну його дії.

У разі продовження терміну дії закордонного паспорта дитини до 16 років її присутність у консульському відділі Посольства не є обов'язковою.

Для продовження строку дії закордонного паспорта дитини віком від 16 до 18 років заява про продовження терміну дії паспорта подається дитиною особисто або одним з її батьків чи законним опікуном.

За результатами перевірки особи працівник консульства продовжує термін дії закордонного паспорта до 5 років (для осіб до 16 років - до 4 років). Для цього на сторінках 2-5 закордонного паспорта робиться відмітка «Дію паспорта продовжено до _____._____ року».

5.5. Внесення відомостей про дітей до закордонних паспортів батьків - громадян України

Для внесення інформації про дитину віком до 16 років до закордонного паспорта одного з батьків або законного опікуна необхідно особисто звернутися до Консульства України в Польщі та подати необхідні документи.

За результатами перевірки особи працівник консульства вносить інформацію про дитину на сторінки 2-5 закордонного паспорта одного з батьків або законних представників, вклеює картку з фотографією дитини на будь-яку вільну сторінку та ставить на ній печатку.

Присутність дитини при внесенні відомостей до паспортів батьків не є обов'язковою.

6. Хто може стати тимчасовим опікуном?

Тимчасовим опікуном може бути повнолітня особа, незалежно від громадянства, дозволу на проживання в Республіці Польща чи знання польської мови. Ступінь споріднення також не є обов'язковою умовою для встановлення опіки, однак, суд, відповідно до Закону, в першу чергу призначає опікуна з числа родичів або інших довірених осіб.

По іншому виглядає ситуація з дітьми, коли кандидата на тимчасового опікуна немає. У такому разі суд звертається до органу соціального захисту, який протягом 48 годин повинен визначити особу на кандидата.

Першою формальною умовою для кандидата на тимчасового опікуна є досягнення відповідного віку – не менше 18 років.

Серед інших критеріїв: повна дієздатність, відсутність позбавлення громадянських а також батьківських прав, відсутність судимості за злочин проти статевої свободи чи

порядності або за умисний злочин із застосуванням насильства щодо особи чи злочин, вчинений на шкоду неповнолітньому чи у співпраці з ним, а також відсутність рішення про заборону провадження діяльності, пов'язаної з виховання, лікування, навчання або піклування про неповнолітніх або зобов'язання утримуватися від перебування в певних середовищах або місцях, відсутність заборони контактувати з певними особами або заборона залишати певне місце проживання без дозволу суду.

Перевірка судом дотримання вищезгаданих критеріїв забезпечує належний догляд за дитиною.

7. Як можна стати тимчасовим опікуном?

Процедура встановлення тимчасової опіки є формалізованою. Проведення починається за заявою особи, або самим органом, коли до суду надходить інформація про неповнолітню особу без супроводу.

Заява про встановлення опіки повинна містити дані, що стосуються насамперед особи опікуна, а саме: прізвище, ім'я та по батькові заявника, його місце проживання, номер телефону або адреса електронної пошти, серія та номер документа, що посвідчує особу. Дані неповнолітньої особи повинні включати: прізвище, ім'я та по батькові, стать, дата і місце народження, прізвище та імена батьків, місце проживання, за наявності вид, серія та номер документа, що посвідчує особу. Крім того, у заяві має вказаний суд, у якому буде розглядатися справа.

Під час розгляду справи суд може допитати кандидата на опікуна, а також дитину, якщо це дозволяє ступінь зрілості дитини. Крім того, суд може призначити розмову для визначення особистої та сімейної ситуації дитини та заявника, який фактично перебуває під його опікою.

В основному, провадження закінчується протягом 3 днів з одночасним винесенням рішення. Таке судове рішення набирає законної сили з моменту його проголошення, а якщо проголошення не було, з моменту його винесення. Копія рішення також надсилається до відповідного органу соціального захисту. Судові витрати не стягуються ані з заявника, ані з дитини чи її батьків. Усі витрати несе Державне казначейство.

8. Основні правила встановлення тимчасової опіки

При призначенні тимчасового опікуна для дитини суд повинен керуватися насамперед благополуччям та найкращими інтересами дитини. Тимчасовий опікун призначається насамперед з числа родичів, близьких або інших осіб, які забезпечують належне виконання обов'язків опікуна. Вважається, що чим ближчі стосунки між дитиною та опікуном, тим більша ймовірність, що обов'язки тимчасового опікуна будуть виконуватися належним чином.

Суд, приймаючи рішення про встановлення тимчасової опіки над дитиною, повинен оцінити індивідуальну ситуацію та потреби дитини, включаючи вік, психічний розвиток та стан дитини. Крім того, дитина повинна бути поінформована зрозумілою для неї мовою про перебіг процедури призначення опікуна, а також про різновид заходів, які застосовуються по відношенню до неї.

Відповідно до принципу швидкого судового провадження, справа про встановлення опіки розглядається судом невідкладно, але не пізніше трьох днів з дня надходження заяви до суду або з дня надходження інформації щодо необхідності призначення тимчасового опікуна. Це сприяє швидкому та ефективному вирішенню ситуації дітей без супроводу.

Справа про призначення тимчасового опікуна може бути розпочата або за заявою кандидата, або з ініціативи самого органу. Хоча основним способом відкриття провадження є подання заяви самим кандидатом на опікуна, слід також наголосити, що суд може розпочати провадження навіть за відсутності подання такої заяви кандидатом – у разі отримання відповідної інформації, що дитина знаходиться без опіки дорослих осіб.

Кандидат на тимчасового опікуна декларує, що по відношенню до нього не виникають обставини зазначені у ст. 148 § 1 і 1а Закону від 25 лютого 1964 р. - Кодексу про сім'ю та опіку. До цих обставин, зокрема, належать: позбавлення батьківських прав, судимість за вчинений злочин проти статевої свободи чи порядності або засудження за злочин проти статевої свободи чи порядності або за умисний злочин із застосуванням насильства щодо особи чи злочин, вчинений на шкоду неповнолітньому чи у співпраці з ним, а також відсутність рішення про заборону провадження діяльності, пов'язаної з

виховання, лікування, навчання або піклування про неповнолітніх або зобов'язання утримуватися від перебування в певних середовищах або місцях, відсутність заборони контактувати з певними особами або заборона залишати певне місце проживання без дозволу суду.

Вищезазначена декларація заявника за подання неправдивої інформації підписується під страхом притягнення до кримінальної відповідальності. Декларація, яка включає в себе наступний пункт: "Я ознайомлений, що неправдиве декларування інформації може бути підставою притягнення до кримінальної відповідальності", заміною застереження органу про притягнення до кримінальної відповідальності за надання неправдивих відомостей.

Слід підкреслити, що Суд, керуючись інтересами дитини, проводить розмову з кандидатом на тимчасового опікуна та особою, яка фактично здійснює опіку над неповнолітньою особою, а також заслуховує неповнолітню особу, якщо на це дозволяє її психічний розвиток, стан здоров'я та рівень особистісної зрілості, з урахуванням, наскільки це можливо, а також побажань неповнолітньої особи щодо вибору опікуна. Ця розмова має на меті встановити стосунки між неповнолітньою особою та опікуном, щоб призначення опікуна було в найкращих інтересах для розвитку дитини.

В особливо обґрунтованих випадках, якщо кандидат на тимчасового опікуна вже здійснює фактичну опіку над неповнолітньою особою, а обставини справи не викликають сумнівів у його належному виконанні обов'язків та цьому не заперечують інтереси неповнолітньої особи, суд може обмежитися лише документальними доказами і розглянути справу в закритому судовому засіданні. Прикладом такого особливо обґрунтованого випадку може бути заява про встановлення опіки від близького члена сім'ї, під фактичною опікою якого перебуває дитина.

9. Які обов'язки має тимчасовий опікун?

Метою процедури встановлення тимчасової опіки є належний догляд за неповнолітньою особою, яка прибула з України у зв'язку з воєнними діями без супроводу дорослих, які несуть за неї відповідальність згідно з законодавством Республіки Польща. Належний догляд ґрунтується на довірчих стосунках між опікуном та дитиною, що передусім передбачає прийняття рішень в інтересах дитини.

Відповідно до Закону «Про надання допомоги громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом в Україні» тимчасовий опікун представляє та здійснює опіку над дитиною та її майном, якщо інше не встановлено судовим рішенням про встановлення опіки.

Представництво інтересів дитини починається з моменту приїзду дитини до Польщі. Тоді постає питання легалізації його перебування, наприклад, оформлення тимчасового захисту. У світлі Закону особа, яка користується тимчасовим захистом, повинна подати заяву на отримання номеру PESEL протягом 30 днів з дня прибуття на територію Республіки Польща. У виняткових випадках номер PESEL може бути присвоєно самим органом. У зв'язку з тим, що дитина є недієздатною або визнана обмежено дієздатною та не може самостійно представляти свої інтереси в органах державного управління, таку заяву від імені дитини може подати тимчасовий опікун або навіть особа, яка здійснює фактичну опіку над дитиною.

До обов'язків тимчасового опікуна входить також супровід та представництво неповнолітнього в інших справах в органах державного управління та судах. Це необхідно для того, щоб опікун здійснював юридичну та інформаційну підтримку неповнолітньої особи, а також підтримував його комфорт та забезпечував його безпеку.

Крім того, опікун несе відповідальність за забезпечення дитини житлом та харчуванням. Місце проживання та харчування мають бути відповідними для дитини певного віку з урахуванням психічного розвитку, стану здоров'я та рівня особистісної зрілості особи. Закон не зобов'язує опікуна проживати разом з дитиною, однак тимчасовий опікун несе відповідальність за умови проживання дитини, незалежно від того, де дитина перебуває: у дорослих родичів, у пункті прийому неповнолітніх осіб чи у гуртожитку.

Польське законодавство встановлює обов'язкову освіту для дітей віком від 7 до 18 років. Це означає, як правило, що кожна дитина зобов'язана здобути початкову і середню освіту в школі. Шкільний обов'язок поширюється також на дітей з України, які прибули до Польщі у зв'язку зі збройним конфліктом. Тимчасовий опікун має вжити усіх відповідних заходів для виконання вищезазначеного обов'язку, наприклад, записати дитину до польської школи чи забезпечити якість дистанційного навчання в українській школі. Крім того, необхідно забезпечити доступ дитини до вивчення польської мови.

Медична опіка є одним із найважливіших факторів повноцінного функціонування дитини. Дитина, яка користується тимчасовим захистом у Республіці Польща має

право на безоплатну медичну допомогу, за винятком санаторно-курортного лікування та реабілітації, а також застосування певних лікарських засобів, які видаються згідно з програмами політики Міністра охорони здоров'я. Безкоштовна медична допомога надається в тих медичних закладах, які уклали відповідний договір з Національним фондом здоров'я. Тимчасовий опікун зобов'язаний забезпечити належну медичну допомогу, зокрема періодичне відвідування сімейного лікаря, лікування дитини у разі хвороби, продовження лікування у разі наявності хронічних захворювань, а також здійснення профілактичних та контрольних оглядів.

Крім обов'язку піклуватися про фізичне здоров'я дитини, обов'язком тимчасового опікуна також є піклування про психічне здоров'я неповнолітньої дитини, щоб дитина могла адаптуватись до нових умов.

Контакт з сім'єю, як правило, сприяє психологічному комфорту і розвитку дитини, саме тому важливо забезпечити такий контакт з рідними. Завдання тимчасового опікуна – забезпечити можливість спілкування, а за відсутності інформації про місцезнаходження батьків – ініціювати відповідну процедуру для пошуку найближчої родини.

Варто зазначити, що при необхідності прийняття рішення від імені неповнолітньої особи з питань, що виходять за межі повсякденної діяльності неповнолітньої особи, тимчасовому опікуну необхідна згода відповідного Суду з питань опіки та піклування. Варто зазначити, що тимчасовий опікун представляє інтереси дитини, однак, для прийняття рішень, які суттєво впливають на повсякденну діяльність дитини потрібна згода батьків, які мають батьківські права або законних опікунів, визначених законом. Суд діє як наглядовий орган у більш важливих справах, що стосуються особи чи майна неповнолітнього, і тому він може задовольнити або відмовити у прийнятті певного рішення тимчасового опікуна. До питань, які виходять за межі повсякденної діяльності дитини, належать, зокрема, виїзд за кордон, проведення медичної операції, прийняття спадщини на території Республіки Польща тощо.

10. Шкільний обов'язок дітей з України

Польське законодавство встановлює обов'язкову освіту для дітей віком від 7 до 18 років. Крім того, дитина у віці 6 років має пройти річну дошкільну підготовку.

Зазначені вище обов'язки не залежать від підстави перебування дитини, її батьків чи інших опікунів. Дитина не тільки може, а й повинна ходити до школи, незалежно від того, чи має вона, її батьки чи опікуни дозвіл на проживання та чи вважається їхнє перебуванням легальним.

Зверніть увагу! Діти, які приїхали до Польщі з України у зв'язку з воєнними діями та користуються тимчасовим захистом у Польщі (є бенефіціарами так званого спеціального закону), не мають обов'язку ходити до школи чи проходити однорічну дошкільну підготовку, якщо вони навчаються дистанційно в українській школі перебуваючи в Польщі. Проте в такому випадку один із батьків або опікун дитини зобов'язаний подати заяву про те, що дитина дистанційно навчається в українській школі. Заява повинна бути подана до виконавчого органу гміни за місцем проживання дитини.

З 1 вересня 2023 року директори початкових шкіл та органи гміни матимуть доступ до спеціальної системи та реєстру даних, на основі яких вони зможуть перевірити дотримання вищевказаних обов'язків.

Якщо дитина не дотримується шкільного обов'язку (не відвідує школу або її необгрунтована відсутність на уроках протягом місяця становить щонайменше 50% від загальної кількості занять), то в такому випадку на батьків можуть накласти штраф. Крім того, у деяких випадках школа може надіслати повідомлення до сімейного суду з метою перевірки сімейної ситуації неповнолітнього.

Якщо батьки чи опікуни вживають усіх необхідних заходів для того, щоб дитина ходила до школи, але вони з різних причин є неефективними, тоді варто проінформувати адміністрацію школи та разом із нею проводити виховні заходи щодо дитини.

Учні, які приїхали до Польщі з України автоматично зараховуються до початкової школи відповідно до свого територіального округу (тобто до найближчої школи за місцем проживання дитини). Однак, дитину можна записати також і в іншу школу, за наявності вільних місць.

Для того, щоб зарахувати дитину до першого класу початкової школи, батькам необхідно лише подати відповідну заяву. Зарахування дитини до II-VIII класу відбувається не тільки на підставі самої заяви, а й на підставі додаткових документів – сертифікатів, шкільних табелів, що підтверджують проходження даного етапу навчання

за кордоном. Це дозволяє підтвердити рівень знань учня для зарахування до відповідного класу. При зарахуванні учня до відповідного класу директор школи може також провести перевірку мовних здібностей (перевірити знання польської мови), а також врахувати вік учня, взяти до уваги декларацію батьків в письмовій чи усній формі чи декларацію дорослого учня. Якщо учень не може подати документи, що підтверджують кваліфікацію до відповідного класу/семестру, директор проводить співбесіду. У розмові можуть брати участь і вчителі. Якщо під час розмови учень недостатньо володіє польською мовою, необхідно забезпечити перекладача.

Учні, які приїхали до Польщі з України і не знають польської мови або володіють нею недостатньо, мають право на додаткові безкоштовні уроки польської мови, організовані дирекцією школи, але протягом терміну не більше ніж 24 місяці. Уроки польської мови можна проводити індивідуально або в групах, однак, не менше 2 навчальних годин на тиждень.

У цій ситуації учні також мають право на допомогу особи, яка розмовляє знайомою їм мовою і працює помічником для учнів під час навчального процесу однак на термін не більше 12 місяців. Це так званий мультикультурний асистент, який супроводжує учня під час уроку та допомагає зрозуміти процес навчання.

Якщо на думку вчителя учень не знає польської мови (чи володіє мовою недостатньо) і вважає за потрібне надолужити різницю в навчальному плані з певного предмету, тоді школа може організувати індивідуально або в групі компенсаційні заняття у розмірі 1 урок на тиждень.

У школі може бути створений окремий клас для учнів з України, які не володіють польською мовою – так званий підготовчий клас. Відбір учнів до підготовчого класу здійснюється двома вчителями і психологом або ж педагогом. У такому класі може навчатися максимум 15 учнів. Навчання здійснюється за загальним навчальним планом, складеним з урахуванням індивідуальних потреб учнів, а в рамках тижневої кількості годин польська мова викладається не менше 3 годин на тиждень. Заняття проводяться вчителями з окремих предметів за підтримки мультикультурних асистентів. Учні різних класів можуть навчатися разом у підготовчому класі.

Якщо дитина зазнала насильства в школі - дізнайтеся більше про запобігання насильству в школі з нашого посібника:

<https://www.pomocprawna.org/uk/%D1%84%D1%96%D0%B7%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%82%D0%B0-%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE-%D0%BD%D0%B0%D0%B4-%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D0%BC%D0%B8-%D0%B7-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%B4%D0%BB%D1%8F-%D1%83%D1%87%D0%BD%D1%96%D0%B2-%D0%B1%D0%B0%D1%82%D1%8C%D0%BA%D1%96%D0%B2-%D1%82%D0%B0-%D0%B2%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%96%D0%B2>

11. Медична і психологічна допомога

Відповідно до Закону про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї держави, дитина як особа, на яку поширюється тимчасовий захист, має право на медичне обслуговування на аналогічних умовах, на яке мають право дорослі застраховані особи. Ця допомога включає безкоштовні медичні послуги, відшкодування вартості ліків та забезпечення медичними виробами, за винятком санаторно-курортного лікування та реабілітації. Медичні послуги надаються виконавцями послуг на підставі договорів про надання медичних послуг, аптечними закладами – на підставі договорів про відпуск за рецептами, укладених з Національним фондом здоров'я.

Фінансування медичної допомоги дітям з України здійснюється за рахунок коштів державного бюджету через Національний фонд здоров'я. У рамках передбаченого Законом доступу до медицини, особи з України не несуть витрат на лікування.

Діти, які залишили Україну внаслідок воєнних дій, мають право на регулярне та спеціалізоване оздоровлення на тих же умовах, що й діти, які є громадянами Польщі. Завдання батьків або тимчасового опікуна полягає в тому, щоб забезпечити неповнолітньому доступ до медичних послуг, в тому числі лікування як фізичного, так і психічного здоров'я.

Важливо підкреслити, що пацієнт віком до 18 років є неповнолітнім і не має права самостійно приймати рішення щодо свого самостійного лікування. Як правило, лікування та обстеження такого хворого не може бути проведеним без згоди його

батьків або тимчасового опікуна. З цієї причини під час візиту до лікаря дитину повинні супроводжувати батьки або особи, які їх тимчасово замінюють.

12. Відсутність контакту з родиною з України

Неповнолітні особи без супроводу дорослих, які перебувають на території Республіки Польща і втратили зв'язок з батьками чи близькими людьми, можуть скористатися допомогою Національного інформаційно-пошукового бюро Польського Червоного Хреста, яке проводить на прохання особи (сім'ї) пошуки зниклих безвісти осіб під час війни.

У разі відсутності контакту з батьками тимчасовий опікун може почати розшук сім'ї дитини, якщо це відповідає інтересам дитини.

У зв'язку зі збройним конфліктом в Україні Національне бюро інформації та розшуку Польського Червоного Хреста може допомогти у пошуку наступних категорій зниклих безвісти членів сім'ї:

- Члени сім'ї військовослужбовців, які потрапили в полон до ворога (військовополонені) або є цивільними особами і були затримані
- Безвісти зниклі члени сім'ї, які служать в армії, про яких немає жодної інформації
- Члени сім'ї, які померли або вважаються померлими і щодо яких: сім'я знає про їх смерть, але не має інформації про те, де знаходиться тіло; родина знає про смерть і знає, де знаходиться тіло, але потребує допомоги, щоб дістати його
- Члени сім'ї цивільної особи, доля та/або місцезнаходження якої невідомі через поточний збройний конфлікт.

Особа може звернутися особисто до головного офісу РСК у Варшаві (Warszawa 00-561, ul. Mokotowska 14) або до будь-якого іншого офісу РСК (наприклад, у Кракові, ul. Studencka 19), написати на електронну пошту: tracing.service@pck.pl, biuro.poszukiwan@pck.pl або зателефонувати за номерами +48 22 326 12 64, +48 22 326 12 61, РСК у Кракові +48 800 088 136, +48 221 520 620.

13. Які пільги доступні для тимчасових опікунів і як їх отримати ?

Особи, які є тимчасовими опікунами дітей з України, несуть відповідальність за цю дитину згідно з чинним законодавством Польщі. Це означає, що опікуни, призначені судом, також відповідають за забезпечення дитини належним житлом, харчуванням і доглядом. Водночас польські норми передбачають низку пільг, якими можуть скористатися тимчасові опікуни. Вони наступні:

13.1. Допомога 500 плюс (ZUS)

Заявку необхідно подати онлайн за допомогою:

- Платформа електронних послуг Установи соціального страхування - <https://www.zus.pl/portal/logowanie.npi>
- Портал Empatia - <https://empatia.mpips.gov.pl/>
- електронний банкінг

13.2. Програма “Добрий старт” - 300 злотих для дітей, які починають навчальний рік (ZUS)

Заявку необхідно подати онлайн за допомогою:

- Платформа електронних послуг Установи соціального страхування - <https://www.zus.pl/portal/logowanie.npi>
- Портал Empatia - <https://empatia.mpips.gov.pl/>
- електронний банкінг

13.3. Сімейна допомога

95 злотих на дитину 0-5 років, 124 злотих на дитину 6-18 років, 135,00 злотих за дитину від 18 до 24 років.

13.4. Доплата на початок навчального року - 100 злотих

(Краківський центр допомоги)

Підставою для призначення сімейної допомоги та доплати є дохід сім'ї, однак у випадку тимчасового опікуна відповідний орган призначення такої допомоги повинен враховувати лише дохід дитини.

Заяву можна подати:

- через портал empatia <https://empatia.mpips.gov.pl/> або
- особисто в Краківському центрі допомоги, вул. Stachowicza, 24 або osiedle Zgody, 2

13.5. Одноразова допомога 300 злотих для осіб з України (MOPS)

Заяву про призначення одноразової допомоги 300 зл. необхідно подавати до найближчого за місцем проживання відділення МОПС (відповідне відділення можна знайти за посиланням

https://mops.krakow.pl/212366,artykul,znajdz_filie.html)

Право на допомогу надається опікуну дитини незалежно від його доходу, громадянства, часу в'їзду та часу проживання у Польщі, а також дозволу на перебування.

14. Нагляд Міського Центру Соціальної Допомоги за здійсненням тимчасової опіки над дитиною

Після встановлення опіки над дитиною на тимчасового опікуна покладаються певні права та обов'язки. Проте, слід зазначити, що законодавець передбачає в Законі особливий порядок та контролюючі органи, які здійснюватимуть цю діяльність.

Такими органами, які здійснюватимуть контроль за виконанням прав та обов'язків тимчасового опікуна, є: Центр соціального захисту або Центр надання соціальних послуг – внаслідок реорганізації Центру соціального захисту на Центр надання соціальних послуг відповідно до Закону від 19 липня 2019 року про надання соціальних послуг центром соціальних служб або іншим організаційним підрозділом, визначеним вуйтом, бурмістром гміни, або президентом міста за місцем проживання неповнолітнього.

Основним завданням Повітового центру допомоги сім'ї є підтримка у нагляді вищезазначених підрозділів за виконанням прав та обов'язків тимчасового опікуна, призначеного для неповнолітніх, у тому числі для тих неповнолітніх, які перед приїздом на територію Республіки Польща знаходились в прийомній сім'ї і прибули до Польщі з особою, яка здійснює над ним опіку.

Керівник Повітового центру допомоги сім'ї в межах своїх повноважень повинен залучити особу для допомоги у вихованні дітей. Така особа працевлаштовується на допомогу тимчасовому опікуну, під опікою якого перебуває понад 15 дітей. Особа приймається на роботу на підставі трудового договору або договору доручення, тривалістю не менше 40 годин на тиждень на кожну групу з 15 неповнолітніх. Починаючи з наступної 16 дитини працевлаштовується нова особа.

Керівник Повітового центру допомоги сім'ї, враховуючи вік неповнолітніх або стан їх здоров'я, може залучити додаткову особу для надання допомоги у догляді.

Важливим елементом контролю за виконанням опікуном своїх обов'язків є ведення обліку неповнолітніх (далі – реєстр неповнолітніх) громадян України, які прибули на територію Польщі без опіки особи, яка фактично здійснює над ними опіку. А також ведеться реєстр неповнолітніх громадян України, які прибули на територію Польщі і перед прибуттям виховувалися в прийомній сім'ї на території України.

Відомості, що містяться в «реєстрі неповнолітніх», зокрема про опіку над неповнолітньою особою, в тому числі відомості про призначення тимчасового опікуна, вносяться, оновлюються та усуваються Повітовим центром допомоги сім'ї.

15. Де шукати допомогу дитині з України?

Дитина, як і будь-яка повнолітня особа, має свої потреби і права, гарантовані законом. В ситуації якщо в дитини або в опікуна виникли питання чи сумніви стосовно своїх прав та обов'язків, важливо знати, куди можна звернутися по допомогу.

Якщо ви є тимчасовим опікуном або дорослою особою, яка не має дітей під опікою, і вам потрібна професійна допомога, яка стосується здійснення опіки на дитиною, зателефонуйте за номером 116 111. Цю інфолінію допомоги дітям та молоді протягом

11 років обслуговує Фондація «Даємо дітям силу». Гаряча лінія працює 24 години на добу 7 днів на тиждень, а також обслуговується українською та російською мовами. Дзвінки безкоштовні.

За телефоном 800 100 100 можна скотактуватись з ще однією безкоштовною та анонімною інфолінією для батьків та вчителів у питаннях безпеки дітей. Лінія працює з понеділка по п'ятницю з 12.00 до 15.00.

Також можна скотактуватись з дитячою інфолінією Омбудсмена у справах дітей за телефоном – 800 12 12 12, завдяки якій діти та дорослі можуть отримати безкоштовну професійну психологічну підтримку. Гаряча лінія працює 24 години на добу 7 днів на тиждень. Офіс Омбудсмена у справах дітей також запустив онлайн-чат, де чергують експерти у сфері права, соціальних питань, освіти та виховання та охорони здоров'я.

Якщо має місце домашнє насильство, зателефонуйте на інфолінію Національної служби з надзвичайних ситуацій для постраждалих від домашнього насильства «Блакитна лінія» – 800 120 002. Жертви насильства чи свідки, зателефонувавши за цим номером, отримують підтримку, психологічну допомогу, інформацію про можливість отримати допомогу найближче до свого місця проживання.

Різні громадські організації, фундації та асоціації надають інформаційну, юридичну та психологічну допомогу людям у кризових ситуаціях. Перевірте, які організації працюють у вашому місті.

Якщо дитина зазнає фізичного чи психологічного насильства у школі чи садочку, можна скористатися допомогою вчителя, директора закладу або шкільного чи дитячого психолога. Особи, відповідальні за благополуччя дитини під час її перебування у школі чи дошкільному закладі, зобов'язані з'ясувати суть проблеми та вирішити її таким чином, щоб не зашкодити дитині.

У надзвичайних ситуаціях, що потребують втручання екстрених служб, слід телефонувати за номером екстреної допомоги 112. До таких ситуацій належать, зокрема: загроза життю, здоров'ю та безпеці, загроза майну та навколишньому середовищу, загроза обмеження свободи людини, загроза вчинення злочинів, порушення громадського порядку, коли необхідно вжити невідкладних дій та інтервенції Поліції, Державної пожежної служби або Державної медичної служби порятунку.

Якщо вам потрібна правова допомога, ви можете звернутися до Центру правової допомоги імені Галіни Нець. При Центрі функціонують додаткові пункти правової допомоги, де особи з України можуть отримати інформацію українською та російською мовами. Пропонована юридична допомога поширюється також на прибулих з України осіб, які не мають українського громадянства – осіб без громадянства та громадян третіх країн. У справах про встановлення тимчасової опіки над дітьми з України Центр надає супровід у підготовці заяви та представництво в суді адвокатом або юристом.

Актуальний список наших пунктів можна знайти на сайті www.pomocprawna.org

Інфолінія для біженців з України: +48 725 449 374

Інфолінія для неповнолітніх дітей з України: +48 725 449 356

Інфолінії працюють з понеділка по п'ятницю з 9:00 до 15:00, обслуговуються українською, російською та польською мовами.

16. Алгоритм дій для опікуна

Підсумовуючи інформацію щодо встановлення тимчасової опіки над дітьми з України, нижче наведено короткий алгоритм дій для тимчасового опікуна:

1. Якщо ви фактично здійснюєте опіку над дитиною з України, тоді наступний крок для Вас.
2. Чи є у дитини номер PESEL? Якщо ні, зверніться до виконавчого органу гміни за місцем проживання дитини та заповніть заяву на отримання номера PESEL UKR для дитини. Пам'ятайте, що кожен громадянин України, який прибув на територію Республіки Польща після 24 лютого 2022 року у зв'язку з воєнними діями в Україні та має намір залишитися на території Республіки Польща, зобов'язаний отримати номер PESEL. Після отримання номера PESEL ви можете переходити до наступного кроку.
3. Зверніться до районного суду за місцем проживання дитини та подайте заяву про встановлення тимчасової опіки над дитиною. Заява, повинна бути складена на підставі документів, що посвідчують вашу особу та особу дитини. Приклад заяви можна знайти в додатках до цього посібника.
4. Суд прийнявши заяву переходить до розгляду справи, після чого виносить рішення про встановлення опіки або про відмову у встановленні опіки над дитиною. Якщо опіка була встановлена на підставі цього рішення, наступний крок для вас.

5. Подайте заяву на призначення допомоги по догляду за дитиною (500+) в ZUS. На підставі рішення суду тимчасовий опікун має право подати заяву про призначення цієї допомоги на дитину.
6. Запишіть дитину до школи. Пам'ятайте, що в Польщі є шкільний обов'язок для всіх дітей віком від 7 до 18 років.
7. У разі потреби, зверніться з дитиною до лікаря або психолога, якщо є потреба в медичній чи психологічній допомозі. Дбайте про здоров'я дитини, яка знаходиться під вашою опікою, і пам'ятайте, що особи, які прибули до Республіки Польща після 24 лютого 2022 року у зв'язку з воєнними діями в Україні, мають вільний доступ до державного медичного обслуговування.
8. Сконтактуйтесь з батьками або родичами дитини та повідомте їх про факт встановлення тимчасової опіки.

17. Додатки - Заява про призначення тимчасового опікуна

1. Wniosek o ustanowieniu opieki tymczasowej w języku polskim

(wpisać miasto), dnia r.

Wnioskodawca:

.....

(imię i nazwisko/ nazwa)

.....

(Pesel – jeżeli został nadany)

.....

(adres zamieszkania lub pobytu albo siedziby)

.....

(nr telefonu/adres poczty elektronicznej)

.....

(adres do korespondencji)

Wniosek wolny od opłaty

(art. 25 ust. 18 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy

w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa)

Sąd Rejonowy

w

(właściwy według miejsca pobytu małoletniego)

WNIOSEK O USTANOWIENIE OPIEKUNA TYMCZASOWEGO

Wnoszę o ustanowienie opiekuna tymczasowego dla małoletniego/niej/nich obywatela/ki/li Ukrainy, który/a/rzy przybył/ła/li na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa/małoletniego obywatela Ukrainy posiadającego Kartę Polaka, który wraz z najbliższą rodziną z powodu działań wojennych przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

1. (imię i nazwisko), syna/córki i z domu (imiona i nazwiska rodziców oraz nazwisko rodowe matki bądź informacja, że nie są znane), urodzonego/ej w (data i miejsce urodzenia), zamieszkałego/ej (adres zamieszkania lub pobytu), legitymującego/ej się (rodzaj, seria i numer dokumentu stanowiącego podstawę przekroczenia granicy przez małoletniego, jeżeli występuje), Pesel(w przypadku nadania numeru Pesel małoletniemu),

2. (imię i nazwisko), syna/córki i z domu (imiona i nazwiska rodziców oraz nazwisko rodowe matki bądź informacja, że nie są znane), urodzonego/ej w (data i miejsce urodzenia), zamieszkałego/ej (adres zamieszkania lub pobytu), legitymującego/ej się (rodzaj, seria i numer dokumentu stanowiącego podstawę przekroczenia granicy przez małoletniego, jeżeli występuje), Pesel(w przypadku nadania numeru Pesel małoletniemu),

3. (imię i nazwisko), syna/córki i z domu (imiona i nazwiska rodziców oraz nazwisko rodowe matki bądź informacja, że nie są znane), urodzonego/ej w (data i miejsce urodzenia), zamieszkałego/ej (adres zamieszkania lub pobytu), legitymującego/ej się (rodzaj, seria i numer dokumentu stanowiącego podstawę przekroczenia granicy przez małoletniego, jeżeli występuje), Pesel(w przypadku nadania numeru Pesel małoletniemu),

4. (imię i nazwisko), syna/córki i z domu (imiona i nazwiska rodziców oraz nazwisko rodowe matki bądź informacja, że nie są znane), urodzonego/ej w (data i miejsce urodzenia), zamieszkałego/ej (adres zamieszkania lub pobytu), legitymującego/ej się (rodzaj, seria i numer dokumentu stanowiącego podstawę przekroczenia granicy przez małoletniego, jeżeli występuje), Pesel(w przypadku nadania numeru Pesel małoletniemu),

5. (imię i nazwisko), syna/córki i z domu (imiona i nazwiska rodziców oraz nazwisko rodowe matki bądź informacja, że nie są znane), urodzonego/ej w (data i miejsce urodzenia), zamieszkałego/ej (adres zamieszkania lub pobytu), legitymującego/ej się (rodzaj, seria i numer dokumentu stanowiącego podstawę przekroczenia granicy przez małoletniego, jeżeli występuje), Pesel(w przypadku nadania numeru Pesel małoletniemu),

6. (...)

Jako kandydata na opiekuna tymczasowego dla ww. małoletniego/ej/nich wskazuję: (imię i nazwisko kandydata), urodzonego/ej w (data i miejsce urodzenia), zamieszkałego/ej (adres zamieszkania lub pobytu), legitymującego/ej się (seria, numer dokumentu tożsamości),

Pesel..... (w przypadku posiadania), (stopień pokrewieństwa albo powinowactwa kandydata lub informacja o braku pokrewieństwa lub powinowactwa). / Oświadczam, że nie wskazuję kandydata na opiekuna tymczasowego.

Jednocześnie informuję, że:

a) wskazany kandydat na opiekuna tymczasowego sprawuje faktyczną pieczę nad małoletnim/nią/mi od dnia,

b) wskazany kandydat na opiekuna tymczasowego nie sprawuje faktycznej pieczy nad małoletnim/nią/mi, którą aktualnie od dnia.....(data, od której piecza jest sprawowana) sprawuje (imię i nazwisko osoby faktycznie sprawującej pieczę nad małoletnim), zamieszkały/ła (adres zamieszkania lub pobytu osoby faktycznie sprawującej pieczę nad małoletnim/nią/mi).

Oświadczam, że:

a) władam w wystarczającym stopniu językiem polskim w mowie i piśmie,

b) nie władam w wystarczającym stopniu językiem polskim oraz wnoszę o przyznanie tłumacza języka ukraińskiego.

.....

/podpis wnioskodawcy/

Załączniki:

- załącznik – oświadczenie kandydata na opiekuna tymczasowego.

2. Wniosek o ustanowieniu opieki tymczasowej w języku ukraińskim

(назва міста/села), від р.

Заявник:

.....

(ім'я та прізвище / назва)

.....

(Pesel - якщо Ви отримали)

.....

(адреса проживання або перебування або місцезнаходження)

.....

(номер телефону / адреса електронної пошти)

.....

(адреса для листування)

Звільнено від сплати збору

(ст. 25 ч. 18 закону від 12 березня 2022 р. про допомогу громадянам України

у зв'язку зі збройним конфліктом на території даної держави)

Районний суд

у

(відповідний за місцем проживання неповнолітнього)

ЗАЯВА ПРО ПРИЗНАЧЕННЯ ТИМЧАСОВОГО ОПІКУНА

Подаю заяву про призначення тимчасового опікуна для неповнолітнього / -ої / -іх громадянина / -ки / -ян України, який / -а / -кі прибув / -ла / -ли на територію Польської Республіки з території України у зв'язку з військовими діями, що проводяться на території цієї держави / неповнолітнього громадянина України, який має Карту поляка, який разом з близькими родичами через військові дії прибув на територію Республіки Польща:

1. (ім'я та прізвище), ім'я батька ім'я матері дівоче прізвище (імена та прізвища батьків та дівоче прізвище матері або інформація про те, що вони не відомі), який/яка народився у (дата і місце народження), який/яка проживає (адреса проживання або перебування), який/яка посвідчує свою особу (тип, серія та номер документа, який був підставою для перетину кордону неповнолітнім, якщо наявний),

Pesel (у разі надання номера Pesel неповнолітньому),

2. (ім'я та прізвище), ім'я батька ім'я матері дівоче прізвище (імена та прізвища батьків та дівоче прізвище матері або інформація про те, що вони не відомі), який/яка народився у (дата і місце народження), який/яка проживає (адреса проживання або перебування), який/яка посвідчує свою особу (тип, серія та номер документа, який був підставою для перетину кордону неповнолітнім, якщо наявний),

Pesel (у разі надання номера Pesel неповнолітньому),

3. (ім'я та прізвище), ім'я батька ім'я матері дівоче прізвище (імена та прізвища батьків та дівоче

прізвище матері або інформація про те, що вони не відомі), який/яка народився у (дата і місце народження), який/яка проживає (адреса проживання або перебування), який/яка посвідчує свою особу (тип, серія та номер документа, який був підставою для перетину кордону неповнолітнім, якщо наявний),

Pesel (у разі надання номера Pesel неповнолітньому),

4. (ім'я та прізвище), ім'я батька ім'я матері дівоче прізвище (імена та прізвища батьків та дівоче прізвище матері або інформація про те, що вони не відомі), який/яка народився у (дата і місце народження), який/яка проживає (адреса проживання або перебування), який/яка посвідчує свою особу (тип, серія та номер документа, який був підставою для перетину кордону неповнолітнім, якщо наявний),

Pesel (у разі надання номера Pesel неповнолітньому),

5. (ім'я та прізвище), ім'я батька ім'я матері дівоче прізвище (імена та прізвища батьків та дівоче прізвище матері або інформація про те, що вони не відомі), який/яка народився у (дата і місце народження), який/яка проживає (адреса проживання або перебування), який/яка посвідчує свою особу (тип, серія та номер документа, який був підставою для перетину кордону неповнолітнім, якщо наявний),

Pesel (у разі надання номера Pesel неповнолітньому),

6. (...)

Як кандидата на тимчасового опікуна для вищезгаданого неповнолітнього / -ої / -іх вказую: (ім'я та прізвище кандидата), який/яка народився у (дата і місце народження), який/яка проживає (адреса проживання або перебування), який/яка

посвідчує свою особу (тип, серія та номер документа),
Pesel..... (якщо наявний), (ступінь спорідненості або
свояцтва кандидата або інформація про відсутність спорідненості або свояцтва). / Я
заявляю, що не вказую кандидата на тимчасового опікуна.

Одночасно повідомляю, що:

а) зазначений кандидат на тимчасового опікуна здійснює фактичну опіку над
неповнолітнім / -ою / -ми з дня,

б) зазначений кандидат на тимчасового опікуна не здійснює фактичну опіку над
неповнолітнім / -ою / -ми, опіку на даний час здійснює від (дата, з якої
здійснює опіку) (ім'я та прізвище особи, яка фактично
здійснює опіку над неповнолітнім), який/яка проживає (адреса
проживання або перебування особи, яка фактично здійснює опіку над неповнолітнім/ -
ою/-ми).

Я заявляю, що:

а) я володію польською мовою в достатній мірі – вмію розмовляти та писати,

б) я не володію польською мовою в достатній мірі і прошу надати перекладача
української мови.

.....

/підпис заявника/

Додатки:

- додаток – заява кандидата на тимчасового опікуна.

3. Oświadczenie o braku przeszkód w ustanowieniu opieki tymczasowej w języku polskim

Załącznik

do wniosku o ustanowienie opiekuna tymczasowego

(wpisać miasto), dnia r.

Kandydat na opiekuna tymczasowego:

.....

(imię i nazwisko)

.....

(Pesel – jeżeli został nadany)

.....

(adres zamieszkania lub pobytu)

.....

(nr telefonu/adres poczty elektronicznej)

.....

(adres do korespondencji)

Sąd Rejonowy

W

(właściwy według miejsca pobytu małoletniego)

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że:

- mam pełną zdolności do czynności prawnych oraz nie zostałem/am pozbawiony/a praw publicznych,
- nie zostałem/am pozbawiony/a władzy rodzicielskiej,
- nie zostałem/am skazany/a za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności albo za umyślne przestępstwo z użyciem przemocy wobec osoby lub przestępstwo popełnione na szkodę małoletniego lub we współdziałaniu z nim,
- nie orzeczono wobec mnie zakazu prowadzenia działalności związanej z wychowywaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub opieką nad nimi, lub obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, zakazu kontaktowania się z określonymi osobami lub zakazu opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....

/czytelny podpis wnioskodawcy/

4. Oświadczenie o braku przeszkód w ustanowieniu opieki tymczasowej w języku ukraińskim

Додаток

до заяви про призначення тимчасового опікуна

(назва міста/села), від р.

Кандидат на тимчасового опікуна:

.....

(ім'я та прізвище)

.....

(Pesel - якщо Ви отримали)

.....

(адреса проживання або перебування)

.....

(номер телефону / адреса електронної пошти)

.....

(адреса для листування)

Районний суд

у

(відповідний за місцем проживання неповнолітнього)

ЗАЯВА

Я заявляю, що:

- маю повну цивільну дієздатність і мене не позбавлено публічних прав,
- не був позбавлений/ -а батьківських прав,

- не був засуджений/ -а за злочин проти сексуальної свободи або моральності, або за умисний злочин із застосуванням насильства проти людини або злочин, вчинений на шкоду неповнолітньому або у взаємодії з ним,

- не винесено проти мене рішення про заборону здійснювати діяльність, пов'язану з вихованням, лікуванням та освітою неповнолітніх або опікою над ними, або зобов'язання утримуватися від перебування в зазначених середовищах або в місцях, заборону спілкуватися з конкретними людьми або заборону залишати вказане місце проживання без дозволу суду.

Я свідомий щодо кримінальної відповідальності за надання неправдивої інформації у заяві.

.....

/розбірливий підпис заявника/

5. Postanowienie o ustanowieniu opieki tymczasowej w języku polskim

Sygn. akt: ... Nsm

Postanowienie

(miejscowość), dnia 2022 r.

Sąd Rejonowy w Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodniczący: sędzia

Protokolant:

po rozpoznaniu w dniu 2022 r. w.....

na rozprawie/ na posiedzeniu niejawnym

sprawy z urzędu/ z wniosku

z udziałem

o ustanowienie opiekuna tymczasowego dla małoletniego obywatela Ukrainy.....

postanawia:

na podstawie art. 25 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa ustanowić dla małoletniego/ej obywatela/ki Ukrainy (imię i nazwisko), urodzonego/ej w(data i miejsce urodzenia), syna/córki(imiona rodziców), opiekuna tymczasowego w osobie(imię i nazwisko) urodzonego/ejw.....(data i miejsce urodzenia), syna/córki(imiona rodziców), Pesel....., (stosunek pokrewieństwa, jeżeli istnieje), celem reprezentowania oraz sprawowania pieczy nad jego osobą i majątkiem.

/podpis sędziego/

6. Postanowienie o ustanowieniu opieki tymczasowej w języku ukraińskim

Номер справи: ... Nsm

Постанова

(назва міста), від 2022 р.

Районний суд Судова палата з питань сім'ї та нелітніх

у складі:

Головуючий: суддя

Протоколіст:

після розгляду від 2022 р. у.....

під час судового розгляду/ закритого засідання

справи в силу закону/ за заявою

за участю

про призначення тимчасового опікуна для малолітнього громадянина України.....

ПОСТАНОВИВ:

на підставі ст. 25 закону від 12 березня 2022 р. *про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території даної держави* призначити для малолітнього/-ої громадянина/-ки України (ім'я та прізвище), який/яка народився у (дата і місце народження), сина/дочки(імена батьків), тимчасового опікуна в особі(ім'я та прізвище) який/яка народився у (дата і місце народження), сина/дочки (імена батьків), Pesel....., (ступінь споріднення, якщо наявний), щоб представляти і здійснювати опіку над ним/-єю та його/її майном.

/підпис судді/

Źródło załączników:

<https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/formularze-dotyczace-opiekuna-tymczasowego--w-wersjach-jezykowych-polskiej-i-ukrainskiej>

